

**PODROBNOSTI O FAKTOROCH PRÁCE A PRACOVNÉHO PROSTREDIA
PODĽA ZARADENIA PRÁČ DO KATEGÓRIÍ**

Faktor

a) Pevné aerosóly (prach)¹⁾	
Kategória	Charakteristika prác
2.	a) Práce, pri ktorých je expozícia zamestnancov vyššia ako 0,3-násobok najvyššie prípustného expozičného limitu pre daný druh pevného aerosólu, ale neprekračuje najvyššie prípustný expozičný limit. b) Práce, pri ktorých závery posúdenia rizika nepredpokladajú zvýšenú mieru zdravotného rizika zo špecifického pôsobenia pevného aerosólu.
3.	a) Práce, pri ktorých je predpoklad, že expozícia zamestnancov bude vyššia ako najvyššie prípustný expozičný limit, ale neprekročí 2-násobok najvyššie prípustného expozičného limitu. b) Práce, pri ktorých odpoveď organizmu poukazuje na možné špecifické pôsobenie pevného aerosólu. c) Práce, pri ktorých závery posúdenia rizika predpokladajú zvýšenú mieru zdravotného rizika zo špecifického pôsobenia pevného aerosólu.
4.	a) Práce, pri ktorých je expozícia zamestnancov vyššia ako 2-násobok najvyššie prípustného expozičného limitu. b) Práce, pri ktorých expozícia zamestnancov zodpovedá kritériám kategórie 3, a zároveň sa u zamestnancov zisťujú zmeny zdravotného stavu vo vzťahu k pôsobeniu pevného aerosólu.

b) Hluk²⁾	
Kategória	Charakteristika prác
2.	a) Práce, pri ktorých nie sú prekročené horné akčné hodnoty expozície hluku, ale normalizovaná hladina expozície hluku $L_{AEX,8h}$ je väčšia ako 75 dB alebo vrcholová hladina C akustického tlaku L_{CPk} je väčšia ako 130 dB. b) Práce, pri ktorých je nerovnomerný pracovný čas alebo pri ktorých sa expozícia hluku v priebehu týždňa mení, pričom týždenný priemer denných hodnôt normalizovanej hladiny hlukovej expozície za 40-hodinový týždeň prekračuje 75 dB, ale neprekračuje hornú akčnú hodnotu expozície.
3.	a) Práce, pri ktorých sú prekročené horné akčné hodnoty expozície hluku, ale

¹⁾ Nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 355/2006 Z. z. o ochrane zamestnancov pred rizikami súvisiacimi s expozíciou chemickým faktorom pri práci v znení nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 300/2007 Z. z.

²⁾ Nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 115/2006 Z. z. o minimálnych zdravotných a bezpečnostných požiadavkách na ochranu zamestnancov pred rizikami súvisiacimi s expozíciou hluku v znení nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 555/2006 Z. z.

	<p>prekročenie normalizovanej hladiny expozície hluku $L_{AEX,8h}$ je menšie ako 10 dB alebo prekročenie vrcholovej hladiny C akustického tlaku L_{CPk} je menšie ako 3 dB.</p> <p>b) Práce, pri ktorých je nerovnomerný pracovný čas alebo pri ktorých sa expozícia hluku v priebehu týždňa mení a týždenný priemer denných hodnôt normalizovanej hladiny hlukovej expozície za 40-hodinový týždeň prekračuje hornú akčnú hodnotu expozície.</p>
4.	<p>a) Práce, pri ktorých sú prekročené horné akčné hodnoty expozície hluku a prekročenie normalizovanej hladiny expozície hluku $L_{AEX,8h}$ je 10 dB a viac alebo prekročenie vrcholovej hladiny C akustického tlaku L_{CPk} je 3 dB a viac.</p> <p>b) Práce, pri ktorých normalizovaná hladina expozície hluku alebo vrcholová hladina C akustického tlaku zodpovedá kritériám kategórie 3, a zároveň sa u zamestnancov zisťujú zmeny sluchu vo vzťahu k pôsobeniu hluku.</p>

c) Vibrácie³⁾	
Kategória	Charakteristika prác
2.	Práce, pri ktorých nie sú prekročené akčné hodnoty expozície vibráciám, ale hodnoty normalizovaného zrýchlenia vibrácií prekračujú 0,5-násobok akčných hodnôt expozície vibráciám.
3.	<p>a) Práce, pri ktorých sú prekročené akčné hodnoty expozície vibráciám, ale hodnoty normalizovaného zrýchlenia vibrácií neprekračujú 1,5-násobok akčných hodnôt expozície vibráciám.</p> <p>b) Práce, pri ktorých hodnota normalizovaného zrýchlenia vibrácií zodpovedá kritériám kategórie 2, ale súčasne spolupôsobia ďalšie faktory práce alebo pracovného prostredia (najmä dlhodobé, nadmerné a jednostranné zaťaženie, chlad, vlhkosť).</p> <p>c) Práce, pri ktorých odpoveď organizmu poukazuje na špecifické pôsobenie vibrácií.</p>
4.	<p>a) Práce, pri ktorých hodnoty normalizovaného zrýchlenia vibrácií prekračujú 1,5-násobok akčných hodnôt expozície vibráciám.</p> <p>b) Práce, pri ktorých hodnota normalizovaného zrýchlenia vibrácií zodpovedá kritériám kategórie 3, ale súčasne spolupôsobia ďalšie faktory práce alebo pracovného prostredia (najmä dlhodobé, nadmerné a jednostranné zaťaženie, chlad, vlhkosť).</p> <p>c) Práce, pri ktorých hodnota normalizovaného zrýchlenia vibrácií zodpovedá kritériám kategórie 3, a zároveň sa u zamestnancov zisťujú zmeny zdravotného stavu vo vzťahu k pôsobeniu vibrácií.</p>

d) Chemické faktory¹⁾	
Kategória	Charakteristika prác
2.	a) Práce, pri ktorých je expozícia zamestnancov vyššia ako 0,3-násobok priemerného najvyššie prípustného expozičného limitu pre daný chemický faktor, ale neprekračuje priemerný najvyššie prípustný expozičný limit.

³⁾ Nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 416/2005 Z. z. o minimálnych zdravotných a bezpečnostných požiadavkách na ochranu zamestnancov pred rizikami súvisiacimi s expozíciou vibráciám v znení nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 629/2005 Z. z.

	<p>b) Práce, pri ktorých súčasne pôsobí viac chemických faktorov, ktorých vzájomné účinky sa môžu sčítať, ak súčet podielov nameraných priemerných hodnôt jednotlivých chemických faktorov a ich priemerných najvyššie prípustných expozičných limitov je menší ako 1 alebo rovný 1.</p> <p>c) Práce, pri ktorých závery posúdenia rizika nepredpokladajú zvýšenú mieru zdravotného rizika zo špecifického pôsobenia chemických faktorov.</p>
3.	<p>a) Práce, pri ktorých je predpoklad, že expozícia zamestnancov bude vyššia ako priemerný najvyššie prípustný expozičný limit, ale neprekročí 2-násobok priemerného najvyššie prípustného expozičného limitu.</p> <p>b) Práce, pri ktorých súčasne pôsobí viac chemických faktorov, ktorých vzájomné účinky sa môžu sčítať, ak je predpoklad, že súčet podielov nameraných priemerných hodnôt jednotlivých chemických faktorov a ich priemerných najvyššie prípustných expozičných limitov bude väčší ako 1 a menší ako 3 alebo rovný 3.</p> <p>c) Práce, pri ktorých závery posúdenia rizika predpokladajú zvýšenú mieru zdravotného rizika zo špecifického pôsobenia chemických faktorov.</p> <p>d) Práce, pri ktorých odpoveď organizmu poukazuje na špecifické pôsobenie chemických faktorov.</p>
4.	<p>a) Práce, pri ktorých je predpoklad, že expozícia zamestnancov bude vyššia ako 2-násobok priemerného najvyššie prípustného expozičného limitu (havárie, mimoriadne udalosti).</p> <p>b) Práce, pri ktorých súčasne pôsobí viac chemických faktorov, ktorých vzájomné účinky sa môžu sčítať, ak je predpoklad, že súčet podielov nameraných priemerných hodnôt jednotlivých chemických faktorov a ich priemerných najvyššie prípustných expozičných limitov bude väčší ako 3.</p> <p>c) Práce, pri ktorých expozícia zamestnancov zodpovedá kritériám kategórie 3, a zároveň sa u zamestnancov zisťujú zmeny zdravotného stavu vo vzťahu k pôsobeniu chemických faktorov.</p>

e) Karcinogénne a mutagénne faktory⁴⁾	
Kategória	Charakteristika prác
2.	<p>a) Práce, pri ktorých sú zamestnanci exponovaní karcinogénnym alebo mutagénnym faktorom a technická smerná hodnota, ak je ustanovená, nie je prekročená.</p> <p>b) Práce, pri ktorých závery posúdenia rizika nepredpokladajú zvýšenú mieru zdravotného rizika zo špecifického pôsobenia karcinogénnych a mutagénnych faktorov.</p>
3	<p>a) Práce, pri ktorých sú zamestnanci exponovaní karcinogénnym alebo mutagénnym faktorom a pri ktorých je predpoklad, že expozícia neprekročí 1,5-násobok technickej smernej hodnoty.</p> <p>b) Práce, pri ktorých závery posúdenia rizika predpokladajú zvýšenú mieru zdravotného rizika zo špecifického pôsobenia karcinogénnych a mutagénnych faktorov.</p>

⁴⁾ Nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 356/2006 Z. z. o ochrane zdravia zamestnancov pred rizikami súvisiacimi s expozíciou karcinogénnym a mutagénnym faktorom pri práci v znení nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 301/2007 Z. z.

4.	a) Práce, pri ktorých sú zamestnanci exponovaní karcinogénnym alebo mutagénnym faktorom a pri ktorých je predpoklad, že expozícia prekročí 1,5-násobok technickej smernej hodnoty. b) Práce, pri ktorých sú zamestnanci exponovaní karcinogénnym alebo mutagénnym faktorom a expozícia zodpovedá kritériám kategórie 3 uvedeným v písmene a), ale odpoveď organizmu poukazuje na špecifické pôsobenie karcinogénnych a mutagénnych faktorov.
----	---

f) Faktory spôsobujúce vznik profesionálnych kožných ochorení

Kategória	Charakteristika prác
2.	Práce, pri ktorých sa vyskytujú kožné senzibilizujúce faktory.
3.	Práce, pri ktorých sa vyskytujú silné kožné senzibilizujúce faktory, ¹⁾ dráždivé alebo akneigénne faktory, a pri danom spôsobe práce nemožno vylúčiť priamy kontakt s pokožkou zamestnanca.
4.	Práce, pri ktorých sa vyskytujú faktory uvedené v kategórii 3, ale súčasne spolupôsobia ďalšie faktory, ktoré zvyšujú ich účinky (najmä tepelná záťaž, ultrafialové žiarenie), a u zamestnancov sa zisťujú kožné ochorenia vo vzťahu k pôsobiacim faktorom.

g) Ionizujúce žiarenie

Charakteristika prác na pracoviskách so zdrojmi ionizujúceho žiarenia v kategóriách 2, 3 a 4 je uvedená v osobitnom predpise.²⁾

h) Elektromagnetické pole⁶⁾

Kategória	Charakteristika prác
2.	Práce, pri ktorých je úroveň elektromagnetického poľa pôsobiaceho na zamestnanca vyššia ako akčná hodnota expozície elektromagnetickému poľu, ale neprekračuje limitnú hodnotu expozície elektromagnetickému poľu.
3.	Práce, pri ktorých je úroveň elektromagnetického poľa pôsobiaceho na zamestnanca vyššia ako limitná hodnota expozície elektromagnetickému poľu a zamestnávateľ preukáže, že zamestnanci sú dostatočne chránení pred nepriaznivými účinkami expozície elektromagnetickému poľu na zdravie.
4.	Neurčuje sa.

Optické žiarenie

i) Ultrafialové žiarenie⁷⁾

Kategória	Charakteristika prác
2.	Práce, pri ktorých je expozícia zamestnancov vyššia ako 0,3-násobok limitnej hodnoty expozície ultrafialovému žiareniu, ale neprekračuje limitnú hodnotu expozície ultrafialovému žiareniu.
3.	Práce, pri ktorých je expozícia zamestnancov vyššia ako limitná hodnota expozície ultrafialovému žiareniu.
4.	Neurčuje sa.

⁵⁾ § 31 zákona č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

⁶⁾ Nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 209/2016 Z. z. o minimálnych zdravotných a bezpečnostných požiadavkách na ochranu zamestnancov pred rizikami súvisiacimi s expozíciou elektromagnetickému poľu.

⁷⁾ Nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 410/2007 Z. z. o minimálnych zdravotných a bezpečnostných požiadavkách na ochranu zamestnancov pred rizikami súvisiacimi s expozíciou umelému optickému žiareniu.

Optické žiarenie	
j) Infračervené žiarenie⁷⁾	
Kategória	Charakteristika prác
2.	Práce, pri ktorých je expozícia zamestnancov vyššia ako 0,3-násobok limitnej hodnoty expozície infračervenému žiareniu, ale neprekračuje limitnú hodnotu expozície infračervenému žiareniu.
3.	Práce, pri ktorých je expozícia zamestnancov vyššia ako limitná hodnota expozície infračervenému žiareniu.
4.	Neurčuje sa.

Optické žiarenie	
k) Lasery⁷⁾	
Kategória	Charakteristika prác
2.	a) Práce s lasermi triedy 2, 2M alebo 3R. b) Práce s lasermi triedy 3B alebo 4, pri ktorých technické zabezpečenie vylučuje zásah zamestnancov priamym lúčom alebo odrazeným lúčom.
3.	Práce s lasermi triedy 3B alebo 4, pri ktorých technické zabezpečenie nevylučuje zásah zamestnancov priamym lúčom alebo odrazeným lúčom.
4.	Neurčuje sa.

l) Biologické faktory⁸⁾	
Kategória	Charakteristika prác
2.	Práce, pri ktorých sú zamestnanci exponovaní biologickým faktorom skupiny 2 alebo biologickým faktorom skupiny 3, ak sa nimi spôsobené infekcie za bežných podmienok nešíria vzduchom, a pri ktorých je dostupná účinná profylaxia a liečba.
3.	Práce, pri ktorých sú zamestnanci exponovaní biologickým faktorom skupiny 3, ak sa nimi spôsobené infekcie za bežných podmienok šíria vzduchom, a pri ktorých je dostupná účinná profylaxia a liečba; podmienky a spôsob vykonávania práce predstavujú pre zamestnancov zvýšené riziko.
4.	Práce, pri ktorých sú zamestnanci exponovaní biologickým faktorom skupiny 4 alebo biologickým faktorom skupiny 3, ak sa nimi spôsobené infekcie za bežných podmienok šíria vzduchom, a pre ktoré nie je dostupná účinná profylaxia a liečba.

m) Faktory spôsobujúce profesionálne alergické ochorenia dýchacích ciest alebo očných spojoviek	
Kategória	Charakteristika prác
2.	Práce, pri ktorých sa vyskytujú silné senzibilizujúce faktory, ¹⁾ ktoré môžu spôsobiť alergické ochorenie dýchacích ciest alebo očných spojoviek.
3.	Práce, pri ktorých sa vyskytujú silné senzibilizujúce faktory, ktoré spôsobujú alergické ochorenie dýchacích ciest alebo očných spojoviek, a u vnímavých zamestnancov sa zisťujú zmeny zdravotného stavu vo vzťahu k pôsobiacim faktorom.
4.	Neurčuje sa.

⁸⁾ Nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 83/2013 Z. z. o ochrane zdravia zamestnancov pred rizikami súvisiacimi s expozíciou biologickým faktorom pri práci.

n) Zvýšený tlak vzduchu	
Kategória	Charakteristika prác
2.	Práce, ktoré sa vykonávajú vo zvýšenom tlaku vzduchu do 100 kPa, ktoré pri prácach pod hladinou zodpovedajú hĺbke do 10 metrov.
3.	Práce, ktoré sa vykonávajú vo zvýšenom tlaku vzduchu nad 100 kPa, ktoré pri prácach pod hladinou zodpovedajú hĺbke viac ako 10 metrov.
4.	Neurčuje sa.

o) Fyzická záťaž⁹⁾	
Kategória	Charakteristika prác
2.	<p>a) Práce prevažne dynamické, vykonávané veľkými svalovými skupinami, pri ktorých</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. zmenový energetický výdaj (netto) neprekročí priemerné a prípustné hodnoty pre vekové skupiny mužov a žien, 2. minúťový energetický výdaj (netto) neprekročí prípustné hodnoty pre vekové skupiny mužov a žien, 3. srdcová frekvencia neprekročí hodnoty priemernej zmenovej srdcovej frekvencie pre vekové skupiny mužov a žien. <p>b) Práce vykonávané malými svalovými skupinami, pri ktorých</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. prípustné zmenové priemerné hodnoty pre prevažne dynamickú prácu a pre prácu so statickými zložkami práce pre mužov a ženy nie sú prekročené, 2. počet pohybov za zmenu ani za minútu v závislosti od trvania s'ahu a veľkosti vynakladanej sily vyjadrenej percentom F_{max} príslušnej svalovej skupiny nie je prekročený, 3. krátkodobé zaťaženie svalov prevažne dynamickou prácou ani krátkodobé neprekročí prípustné hodnoty, 4. počet pohybov malých svalových skupín ruky a prstov neprekročí pri celozmenovej vynakladanej sile prípustné hodnoty. <p>c) Práce prevažne statické, vykonávané malými svalovými skupinami, pri ktorých priemerná zmenová vynakladaná svalová sila neprekročí prípustné hodnoty.</p> <p>d) Práce spojené s premiestňovaním bremien, pri ktorých hmotnosť ručne premiestňovaných bremien neprekračuje smerné hmotnostné hodnoty ustanovené osobitným predpisom.¹⁰⁾</p> <p>e) Práce vykonávané prevažne v základnej pracovnej polohe (v sede, v stojí alebo pri striedaní polôh), pričom sú splnené kritériá z hľadiska hodnotenia pracovných polôh.</p>
3.	<p>a) Práce, pri ktorých sú prekročené niektoré z kritérií uvedených v kategórii 2.</p> <p>b) Práce spojené s premiestňovaním bremien, pri ktorých hmotnosť ručne premiestňovaných bremien neprekračuje smerné hmotnostné hodnoty ustanovené osobitným predpisom,¹⁰⁾ ale iné ukazovatele fyzickej záťaže (energetický výdaj a srdcová frekvencia) prekročujú kritériá uvedené v kategórii 2.</p> <p>c) Práce vykonávané prevažne v základnej pracovnej polohe v stojí s obmedzením pohybu dolných končatín a zmien polohy trupu a končatín, s vynúteným tempom práce.</p>

⁹⁾ § 38 zákona č. 355/2007 Z. z.

¹⁰⁾ Nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 281/2006 Z. z. o minimálnych bezpečnostných a zdravotných požiadavkách pri ručnej manipulácii s bremenami.

	d) Práce spojené s fyzickou a polohovou záťažou, ktorá sa preukázateľne podieľa na zmene zdravotného stavu (najmä poškodenie podporno-pohybovej sústavy a periférnych nervov v dôsledku dlhodobého, nadmerného a jednostranného zaťaženia).
4.	Práce, pri ktorých sú splnené kritériá na zaradenie do kategórie 3 a pri ktorých navyše pôsobia ďalšie faktory (najmä chlad, vibrácie, vlhkosť), ktoré sa preukázateľne podieľajú na zmene zdravotného stavu (najmä poškodenia podporno-pohybovej sústavy a periférnych nervov v dôsledku dlhodobého, nadmerného a jednostranného zaťaženia).

p) Psychická pracovná záťaž⁹⁾	
Kategória	Charakteristika prác
2.	Práce, pri ktorých psychická pracovná záťaž posudzovaná podľa charakteristík práce a pracovného prostredia dosahuje zvýšenú intenzitu podľa použitej metódy, ¹¹⁾ ale nie je dosiahnutý najvyšší stupeň.
3.	Práce, pri ktorých psychická pracovná záťaž posudzovaná podľa charakteristík práce a pracovného prostredia dosahuje najvyšší stupeň podľa použitej metódy. ¹¹⁾
4.	Neurčuje sa.

r) Zát'az teplotom¹⁴⁾	
Kategória	Charakteristika prác
2.	a) Práce dlhodobo vykonávané na vnútornom pracovisku alebo na vonkajšom pracovisku, kde je v dôsledku tepelnej záťaže z technológie prekročená prípustná hodnota operatívnej teploty, ale miera tepelnej záťaže nevyžaduje obmedzenie času práce dodržiavaním dlhodobo únosného času práce a krátkodobo únosného času práce. b) Práce dlhodobo vykonávané na vonkajšom pracovisku počas teplého obdobia.
3.	Práce, dlhodobo vykonávané na vnútornom pracovisku alebo na vonkajšom pracovisku, kde je v dôsledku tepelnej záťaže z technológie prekročená prípustná hodnota operatívnej teploty a ochrana zdravia zamestnanca dlhodobo vyžaduje obmedzenie času práce dodržiavaním dlhodobo únosného času práce a krátkodobo únosného času práce.
4.	Neurčuje sa.

¹¹⁾ Príloha č. 5 časť A k vyhláške Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky č. 542/2007 Z. z. o podrobnostiach o ochrane zdravia pred fyzickou záťažou pri práci, psychickou pracovnou záťažou a senzorickou záťažou pri práci.

s) Zát'az chladom ¹⁴⁾	
Kat'egória	Charakteristika prác
2.	a) Práce dlhodobo vykonávané na vnútornom pracovisku, kde z technologických dôvodov nie je dosahovaná prípustná hodnota operatívnej teploty, ale operatívna teplota v týchto priestoroch nie je nižšia ako + 4°C. b) Práce dlhodobo vykonávané na vonkajšom pracovisku počas chladného obdobia. c) Práce spojené so striedaním veľkých teplotných rozdielov, najmä v chladiarňach alebo mraziarňach, pri frekvencii striedania vyššej ako 15-krát za pracovnú zmenu alebo v intervaloch striedania kratších ako 30 minút.
3.	Práce dlhodobo vykonávané na vnútornom pracovisku, kde z technologických dôvodov je operatívna teplota udržiavaná na hodnote nižšej ako + 4 °C .
4.	Neurčuje sa.

¹⁴⁾ § 37 ods. 1 zákona č. 355/2007 Z. z.